

Frivillig vern av skog

Ola Betten og Hege Steigedal

Statsforvaltaren i Møre og Romsdal

04.06.2021

Program for webinar om frivillig vern av skog

1. Velkommen og presentasjon av deltakarar
2. Statsforvalteren ved Ola Betten og Hege Steigedal informerer
 - Kva er frivillig vern av skog ? (bakgrunn, nasjonal ramme, overordna føringar)
 - Korleis fungerer ordninga ? (partar, prosess og ansvarsfordeling)
 - Kvifor treng vi frivillig skogvern ? (mangelanalyse for skogvern i M og R, kor finns denne skogen)
 - Kommunanes rolle
 - Resultat og omvising i naturbase
3. ALLSKOG SA ved Anette Jensen presenterer skogeigarorganisasjonane si rolle og arbeidet med ordninga frivillig vern av skog
4. Spørsmål og svar

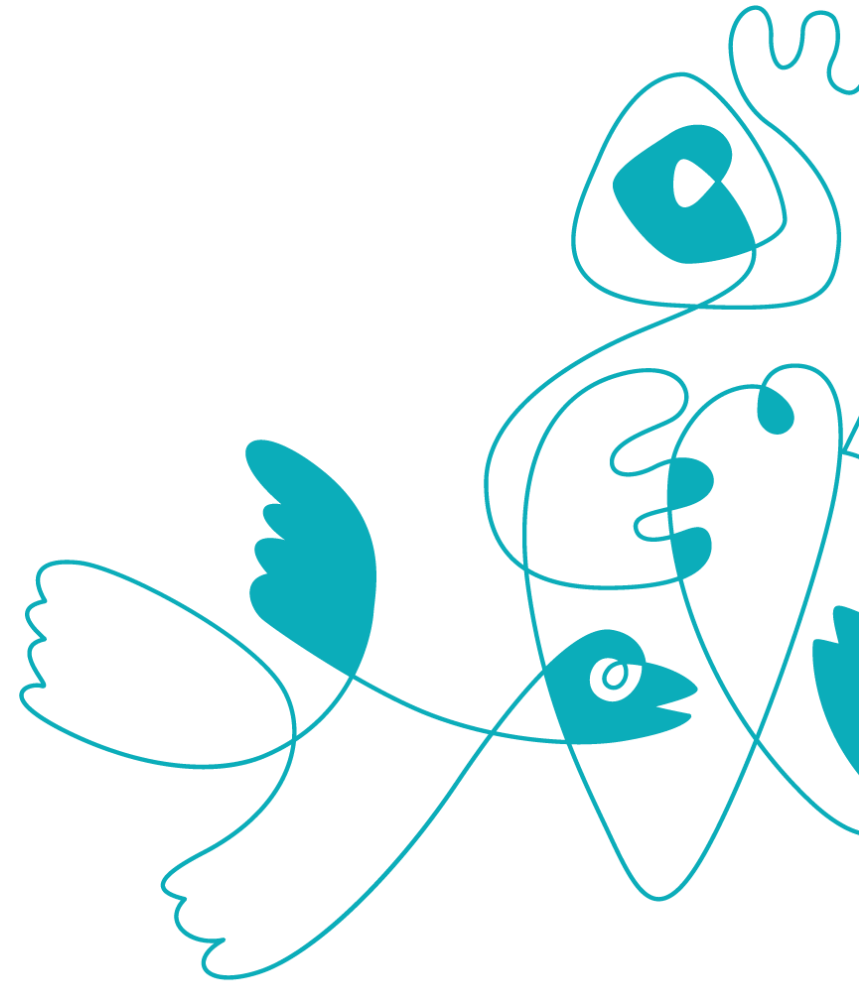
Statsforvaltaren i Møre og Romsdal

Kva er frivillig vern av skog?

Statsforvaltaren i Møre og Romsdal

04.06.2021

Bakgrunn

Norges Skogeierforbund lanserte ordninga med frivillig vern i 2000, starta opp i 2003.

MÅL: Dempe konfliktnivået mellom skogeiere og vernemyndigheter.

VIRKEMIDDEL: Ei økonomisk erstatning som må opplevast som reell.

Skepsis i starten

- For dårleg naturkvalitet?
 - For små område?
 - Vanskeleg å få eit godt mangfald?
 - Mest lavproduktive område?
 - «Bukken og havresekken»?
-
- Noko har blitt som frykta
 - Betre prosessar
 - Mange tilbod → Godt utvalg

Overordna føringar

I behandlinga Meld. St. nr. 14 (2015-16)
Natur for livet – Handlingsplan for
naturmangfold - vart 10 % - målet innført

Skal verne 10 % av skogarealet som
naturreservat eller nasjonalparkar

Resultat av frivillig vern

Vern etter naturmangfaldlova
§ 37 som naturreservat

Eigen budsjettpost på ca. 450
mill.kr

Om lag 100 nye
naturreservat/utvidingar pr. år

Verna ca. 5,1 % no, men berre
halvparten så mykje i M&R

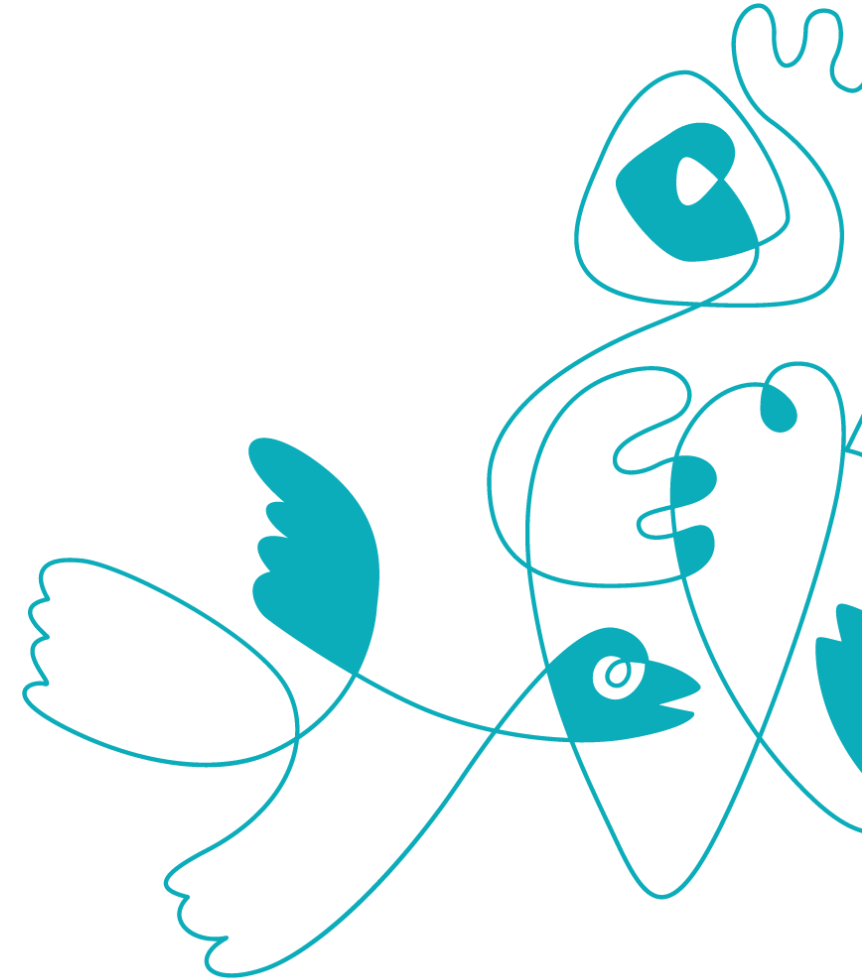

Korleis fungerer ordninga

(partar, ansvarsfordeling og prosess)

Statsforvaltaren i Møre og Romsdal

04.06.2021

Partar

Grunneigar

- avtalepart
- tilbydar av areal
- mottakar av erstatning

Staten

- avgjerdsmyndigheit/avtalepart
- tilretteleggjar verneplanprosess
- takserer skogen og vedtek vern

Skogeigarorganisasjonane (sentralt)

- jobbar fram tilbod frå grunneigar
- forhandlar avtale på vegne av grunneigar
- takserer skogen saman med Staten

Ansvarsfordeling

Skogeigarlaga jobbar fram tilbod som grunneigar ønskjer tilby staten for vern. Skogeigarlaga og grunneigar er difor avgjerande for at det i det heile tatt kjem tilbod til Statsforvaltaren som kan være aktuelt å verne.

Statsforvaltaren tek så stilling til om det er registrert naturkvalitetar i området som blir tilbydd. Viss ja, skal området gjennom ein verneplanprosess som Statsforvaltaren har ansvar for.

Ordninga

Grunneigar tilbyr Statsforvaltaren skogsområde som anten har kartlagte naturtypar, eller det er rimeleg grunn til å tru at skogen har biologiske verdjar. Om skogen ikkje er kartlagt, har Miljødirektoratet ansvar for å kartlegge området. Skogeigarlag fremmar tilbod på vegne av grunneier.

Statsforvaltninga tek stilling til om området er verdifullt nok til å kvalifisere for vern. Viss så, administrerer Statsforvalteren ein prosess med sikte på vern med Kongen i Statsråd.

I denne prosessen kan skogeigarlaga kontakte naboar med sikte på å få til et større område. Under heile prosessen kan grunneigar trekke tilbodet tilbake. Eit vern blir først vedtatt etter at avtale om erstatning er inngått.

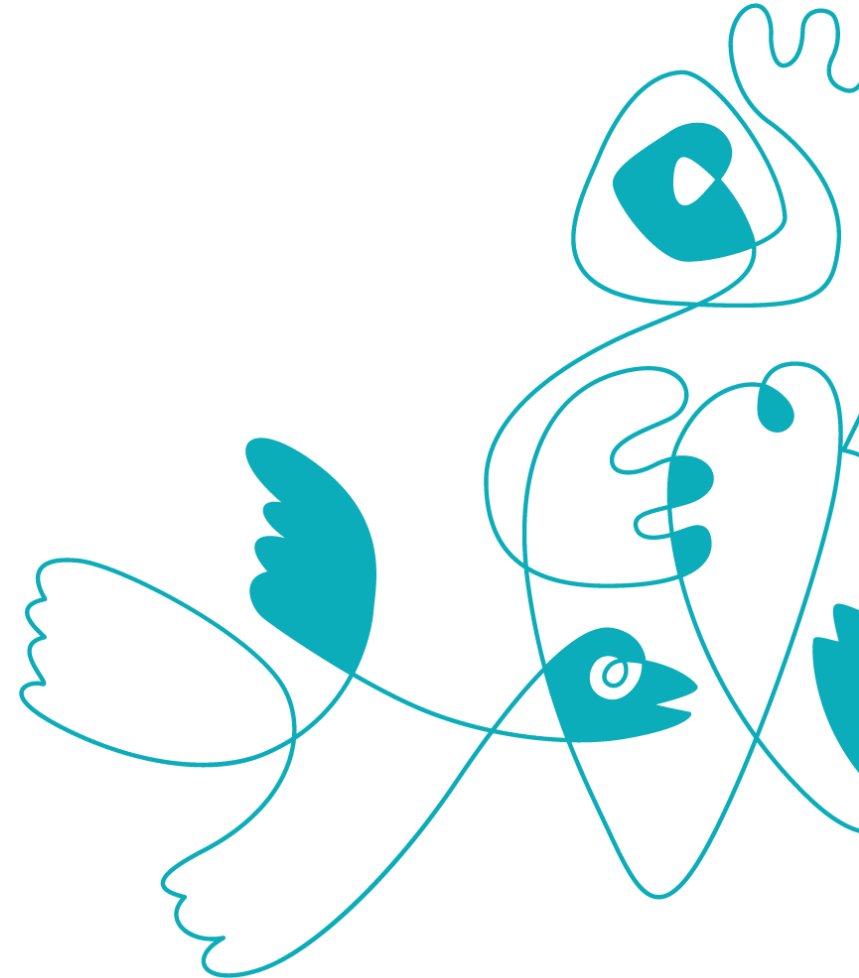

Hvorfor

(mangelanalyse for skogvern i M og R, hvor finnes disse skogtypene)

Statsforvaltaren i Møre og Romsdal

04.06.2021

Konkretisering av vernebehov 2020 - 2025

St.meld.nr. 25;

«Skogeierne organisasjoner har nylig gitt innspill om at hvis myndighetene ønsker å øke skogvernet og konkretiserer behovene for vern, kan skogeierne tilby skogområder som kan bidra til å dekke identifiserte mangler i skogvernet.»

- som del av den løpende dialogen mellom skogeierorganisasjonene og vernemyndighetene.

Meld. St. 14;

10% vern av skogareal, med et representativt utvalg skogtyper for å sikre naturmangfoldet.

Granavolden-plattformen;

«Regjeringen vil verne 10 prosent av skogen gjennom frivillig vern og vern av offentlig eide skogarealer. Vernet skal gjennomføres på en slik måte at det får **minst mulig konsekvenser for avirkningen og skognæringens bidrag til det grønne skiftet.**»

«**utrydding av trua artar i skog skal opphøyra** og status for artar i nedgang skal ha blitt forbetra innan 2020»

«mangfald av naturtypar i skog skal bli tatt vare på eller gjenopprettast innanfor sitt **naturlege utbreiingsområde**, og slik at alle stadeigne artar finns i levedyktige bestandar»

- 60% av alle norske arter finns i skogen
- 47,6 % av trua arter lever i skogen. Årsak - arealendring. For å nå miljømåla må vi ta vare på skogen!

Status

Fleire evalueringar; 2002, 2010 og 2016 samt overvaking av verne skog.

No i 2021 er om lag 5,1 % av skogarealet og ca. 3,8 % av den produktive skogen verna i Noreg.

- Manglar i produktiv skog
- Manglar i lågareliggande områder 1-300 m.o.h

Prioriterte naturtyper i skog i Møre og Romsdal 2020 - 2025

Kystfuruskog

- Rik/fatting regnskog

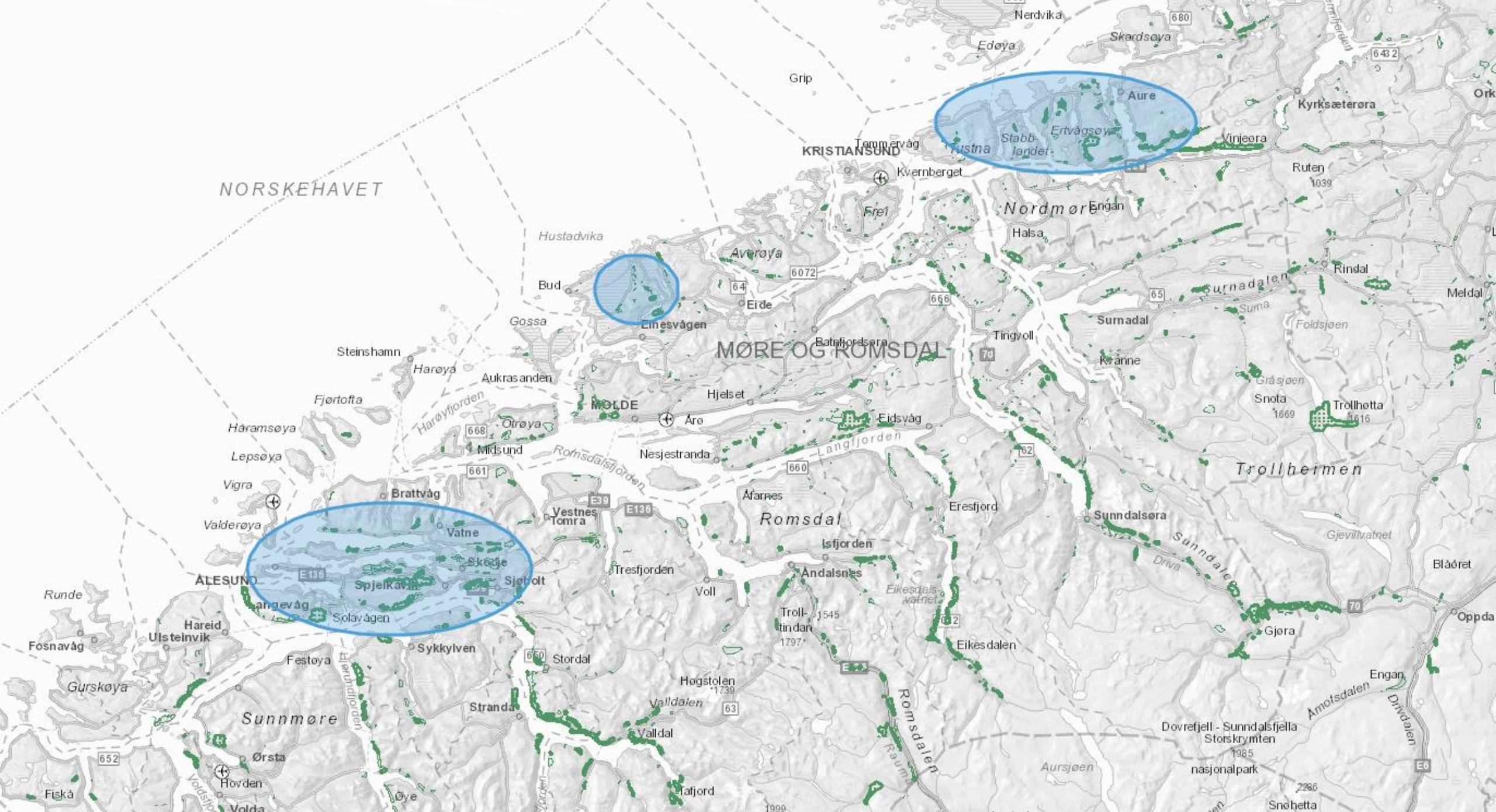
Edellauvskog

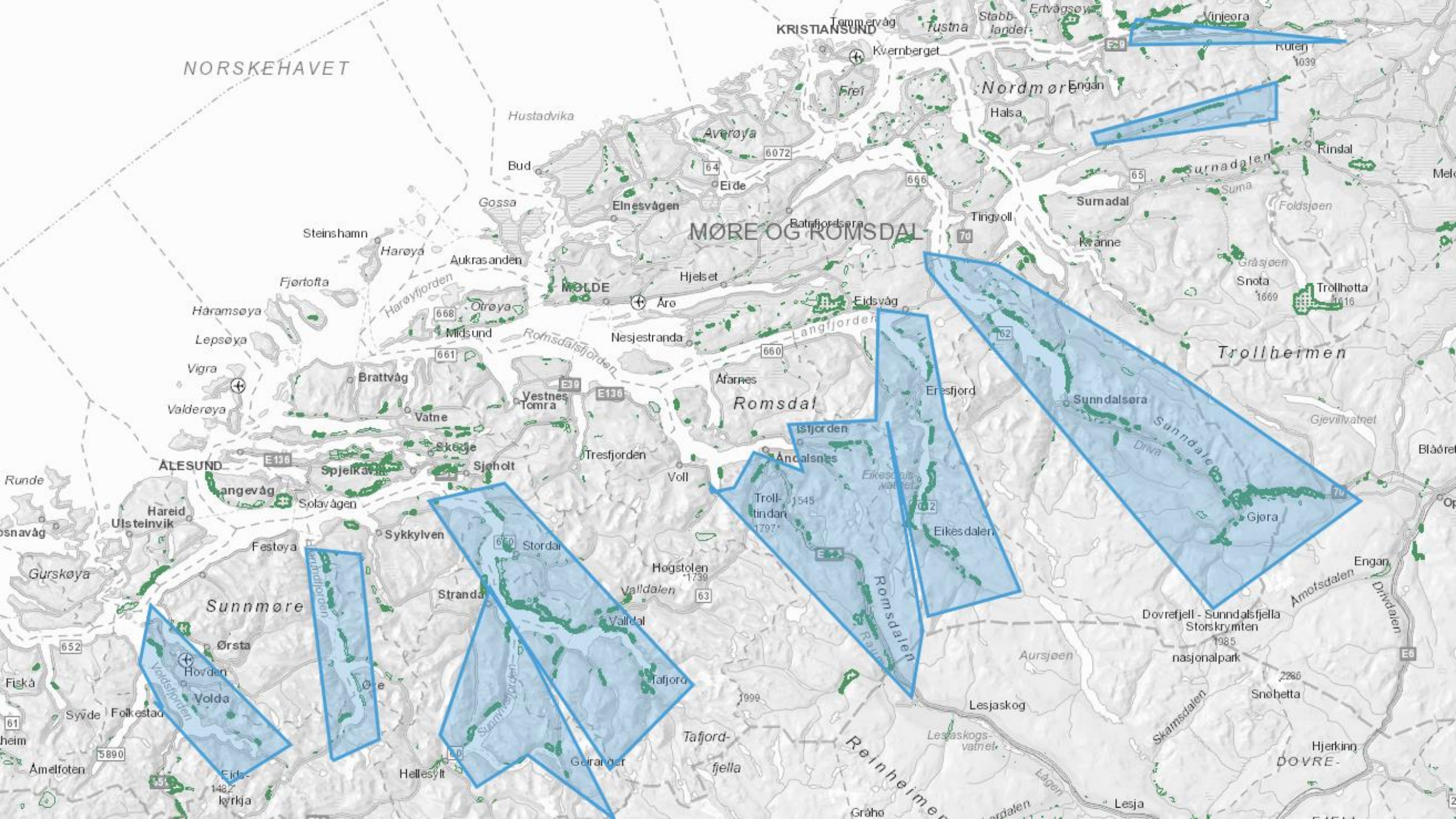
- Rik edellauvskog
- Gammel fattig lauvskog

Bekkekløfter

Det er kjend ein rekke områder med høge biologiske verdier (verdi ***-****/A og B).

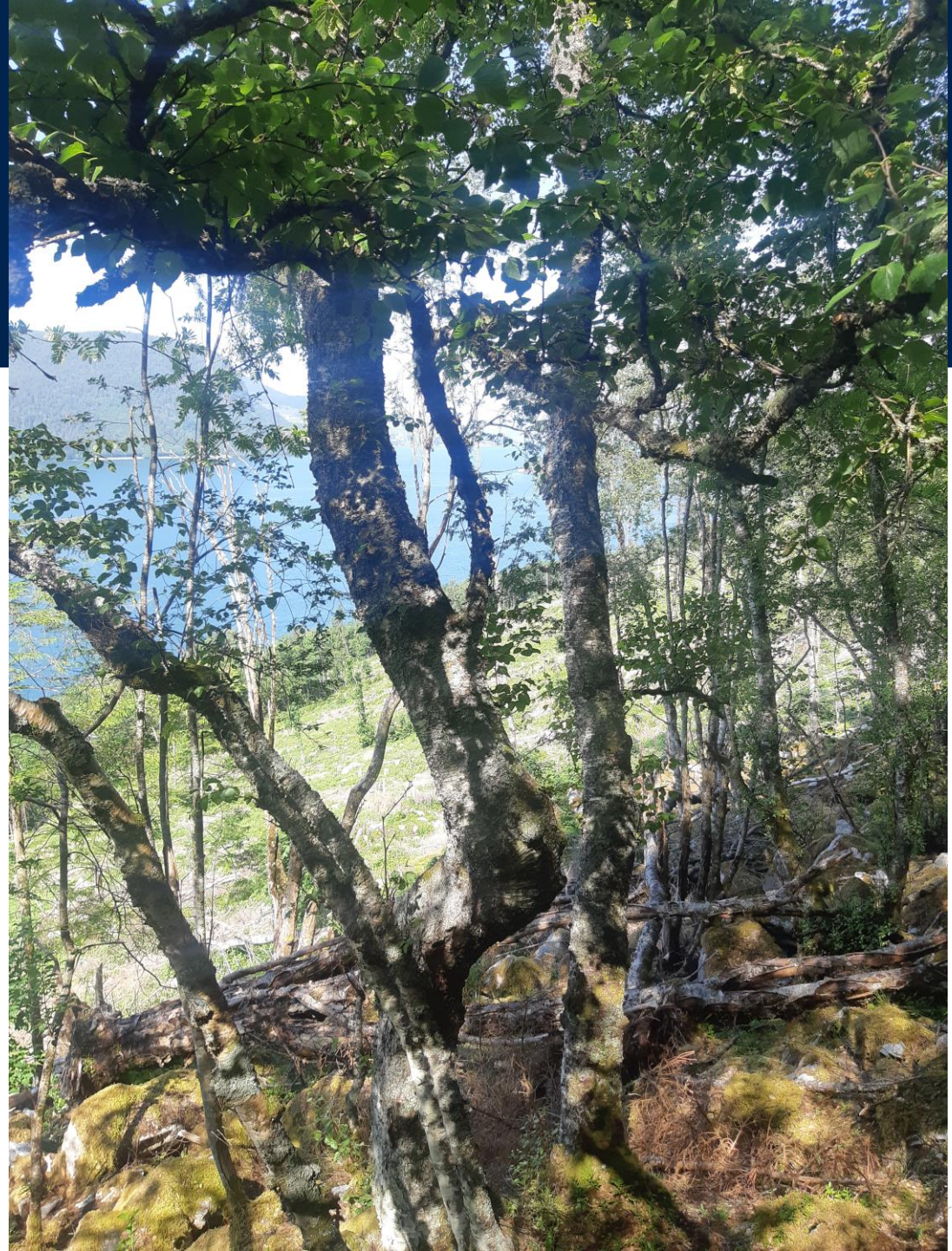
Slike arealer er interessante for vern uavhengig av høgdelag/vegetasjonssone og naturtype innan skog. Generelt ønskjer vi at område med dei største naturverdiane prioriterast først.

Frivillig

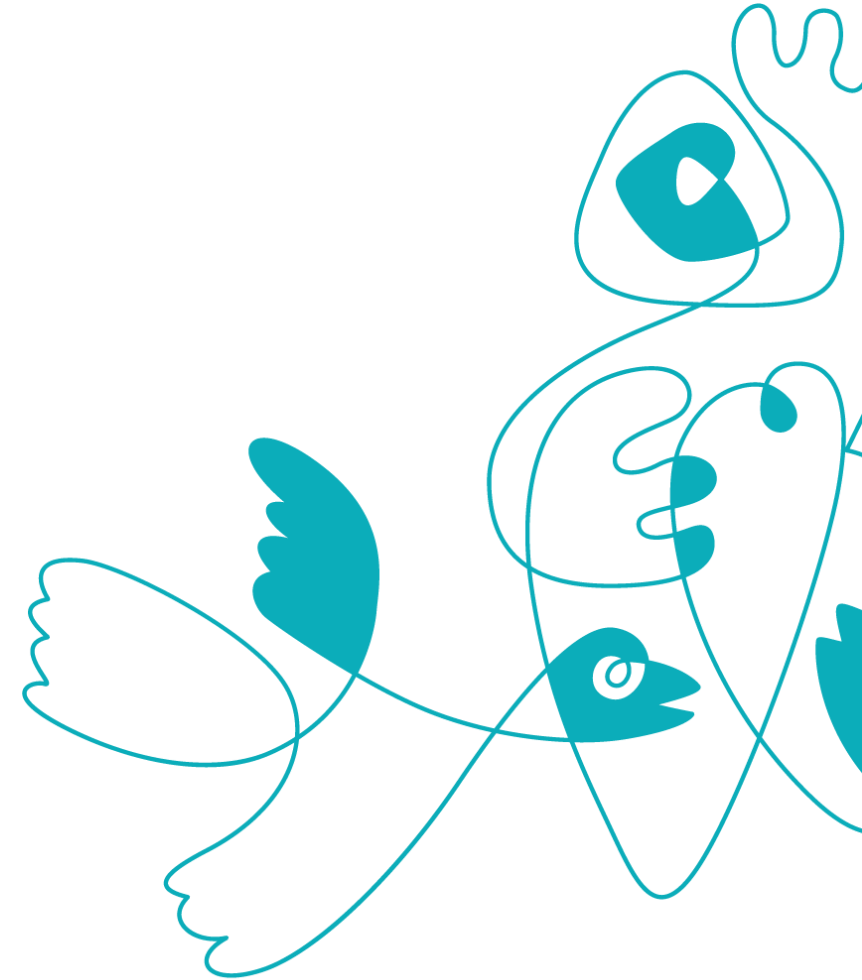
- Ordninga er initiert av grunneigar
- Grunneigar og Staten er avtalepartar
- Grunneigar fremmar tilbod, forhandlar fram verneforskrift og vurderer tilbod om erstatning etter at skogen er taksert.
- Grunneigar kan trekke tilbode om vern heilt fram til endeleg avtale om erstatning skal signerast.

Kommunanes rolle

Statsforvaltaren i Møre og Romsdal

04.06.2021

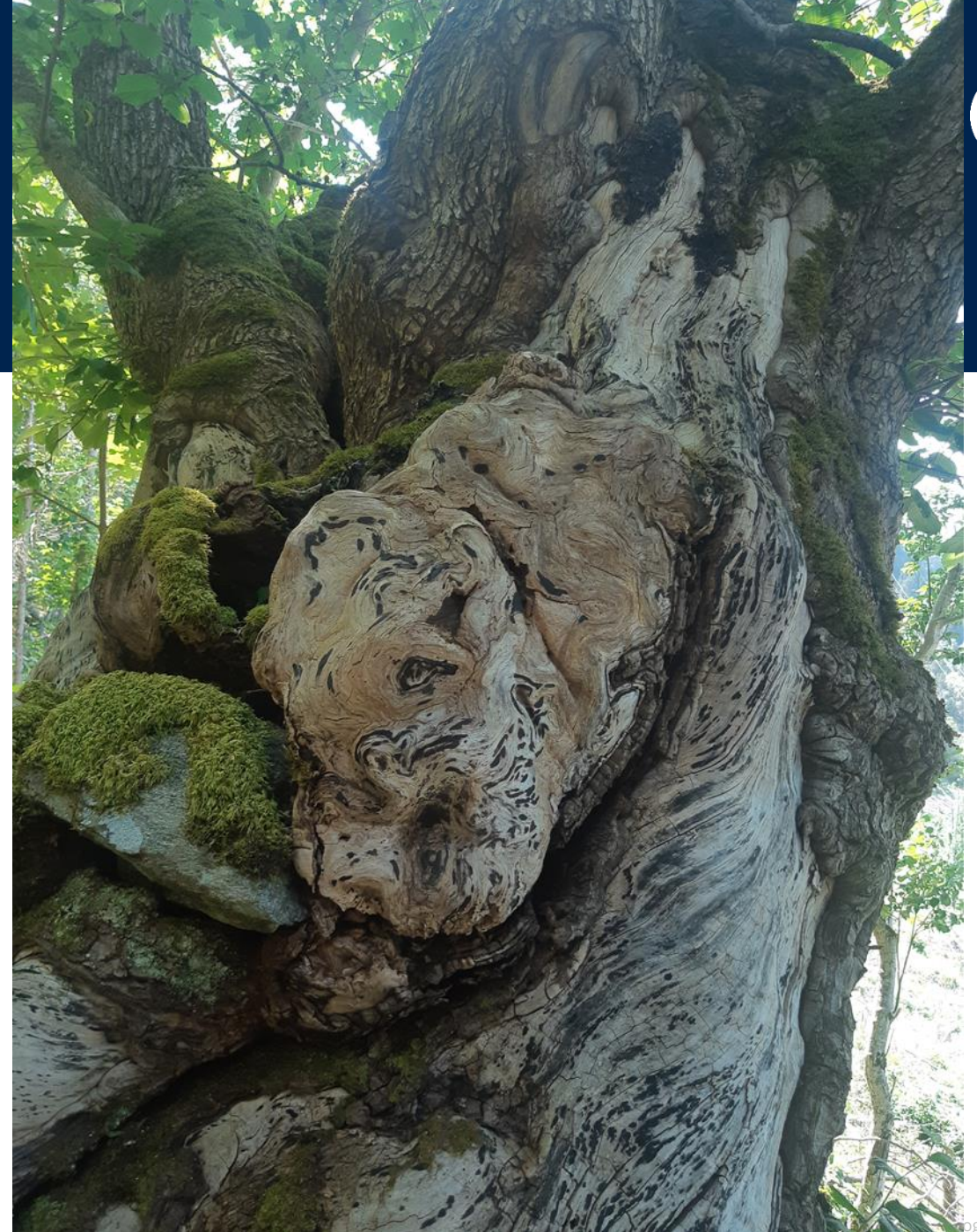

Kommunane har ingen formell rolle inn i verneplanprosessen.

Prosessen gjennomføres av **Staten** som er ein av avtalepartane.

Grunneigar er andre avtalepart, og får hjelp av sin **organisasjon** til

- Rettleiing
- Forhandling
- Juridisk bistand
- Administrative oppgaver

MEN

- Dere kjenner arealet i kommunen
- Dere kjenner grunneierne i kommunen
- Dere sitter på lokalhistoria om korleis areal har blitt disponert – kva er vert brukt og ikkje brukt.

OG

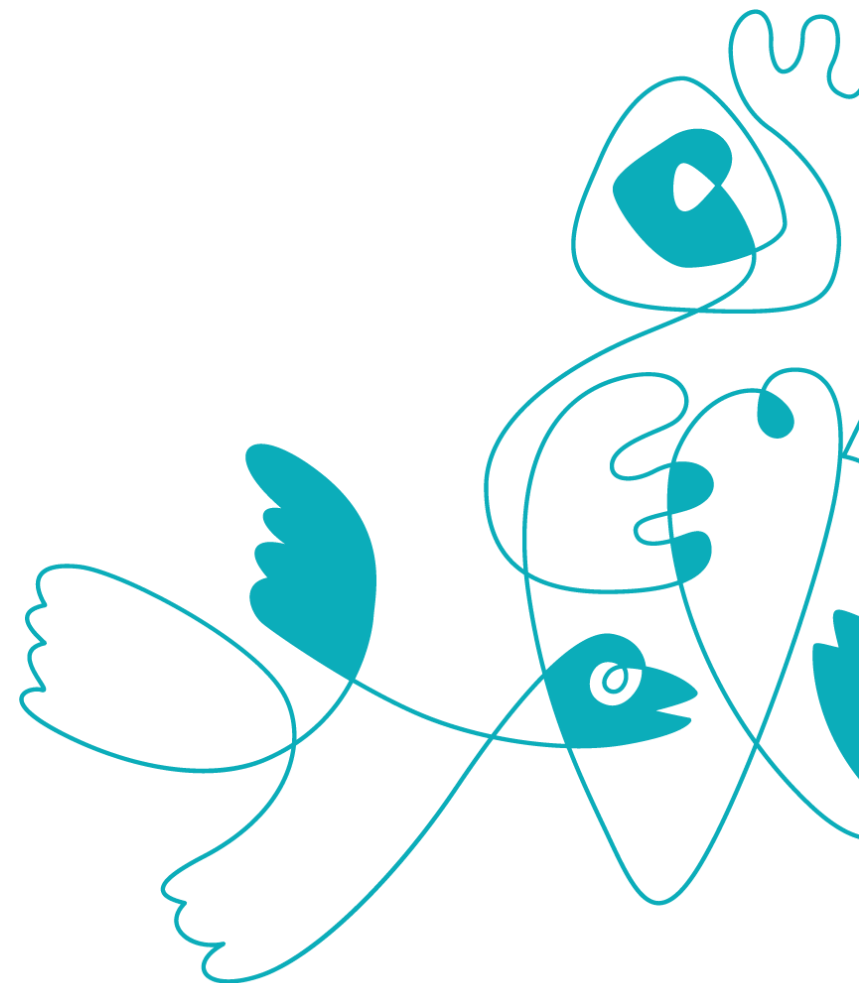
- Dere er ein viktig høyringspart i prosessen, ift andre planer
- Kommunene kan ha forvaltningsansvar etter at vernet er vedtatt - dette er tilfelle i Vanylven, Rauma og Sunndalen
- Dere er ein sparringspart for grunneigar som vurderer frivillig vern av skog

Resultat og omvising i naturbase

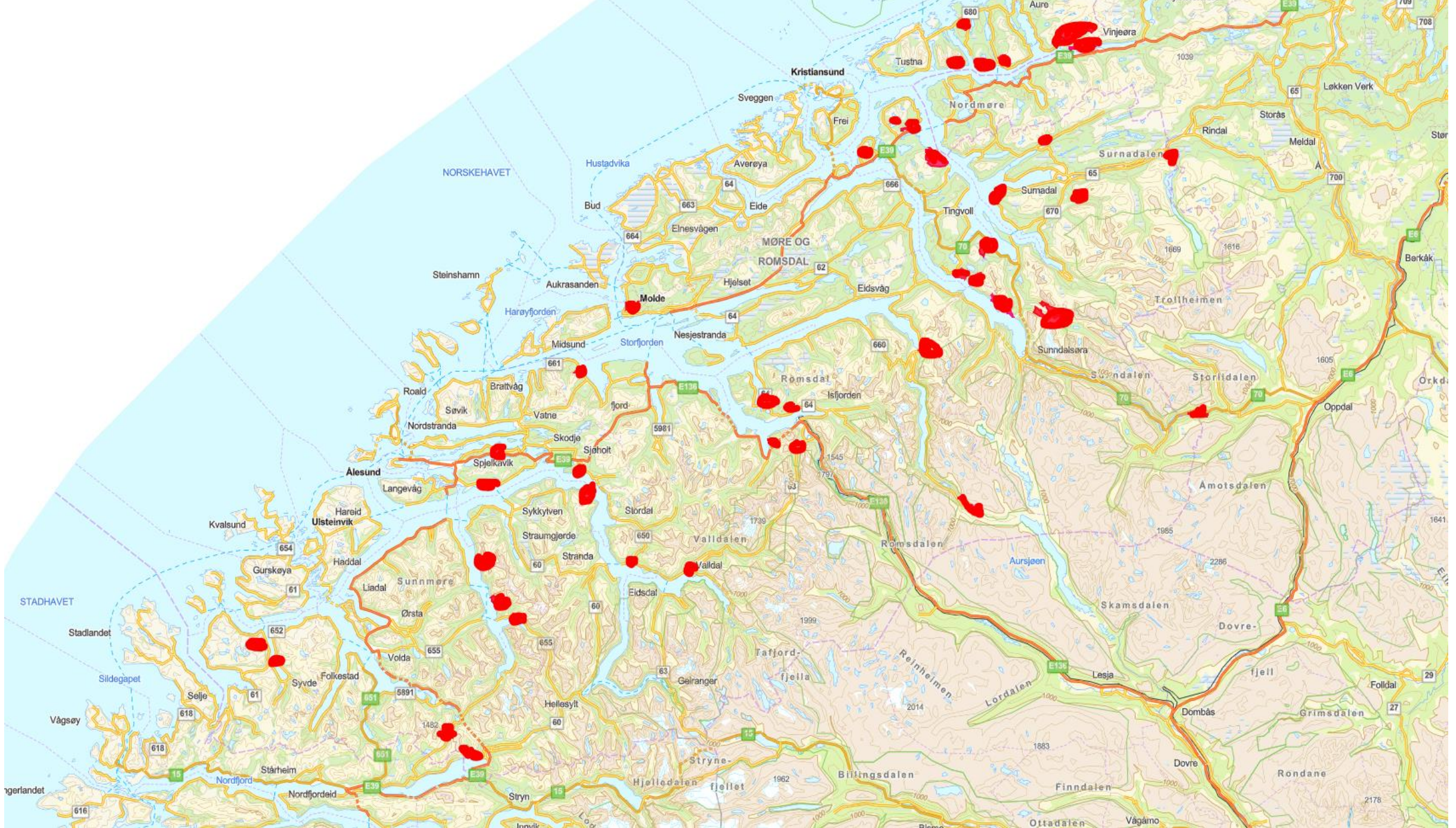
Tar ein gjennomgang i Naturbase etter ALLSKOG SA sin presentasjon

Statsforvaltaren i Møre og Romsdal

04.06.2021

- <https://geocortex01.miljodirektoratet.no/Html5Viewer/?viewer=naturbase>
- <https://kart.gislink.no/kart/?viewer=kart>